

TOVAR DIZEL YONILG'ILARI

*Tovar dizel yonilg'ilari 150...360 °C oralig'ida qaynab ajraladigan neftning to'g'ri haydalgan fraksiyalaridir. Dizel yonilg'ilarining hammasini neft haydalishi mahsulotlarini gidrotozalash va deparafinlashdan o'tgan fraksiyalar bilan aralashtirib olinadi. Hozirda O'zbekiston Respublikasida dizel yonilg'ilari **O'z DSt 989:2010 “Dizel yonilg'isi. Texnikaviy shartlar”** va **O'z DSt 1134:2018 “EKO dizel yonilg'isi. Texnikaviy shartlar”** talablari asosida ishlab chiqarilmoqda. Ushbu yonilg'ilar neftdan va gaz kondensatidan qayta ishlab olinadi va dizel dvigatellarida yonilg'i sifatida qo'llaniladi (1-jadval).*

1-jadval

Dizel yonilg'isi markalarining fizik-kimyoviy va ekspluatatsion ko'rsatkichlari

Ko'rsatkich	Markalar uchun miqdori				Nazorat metodi
	TD L	TD Z-1	TD Z-2	TDU	
1. Setan soni, ... dan kam emas	45	45	45	45	GOST 3122
2. Zichlik, 20 °C da, kg/m^3 , ko'p emas	860	860	840	860	GOST 3900 yoki GOST ISO12185 yoki GOST 31392
Fraksion tarkibi:					GOST 2177
50 % qaynash harorati, °C, yuqori emas	280	280	280	290	
90 % qaynash harorati, °C, yuqori emas	—	—	—	360	
96 % qaynash harorati, °C, yuqori emas	360	350	350	—	
Qotish harorati, °C, yuqori emas	−10	−35	−25	0	GOST 20287 va O'z DSt 989:2010
Xiralashish harorati, °C, yuqori emas	−5	−5	−5	5	GOST 5066
Filtrlanish koeffitsiyenti, ko'p emas	3	3	3	3	GOST 19006
Tarkibidagi suv miqdori	Mavjud emas	Mavjud emas	Mavjud emas	Mavjud emas	GOST 2477 yoki GOST 31394
Tarkibidagi mexanik qo'shimchalar miqdori	Mavjud emas	Mavjud emas	Mavjud emas	Mavjud emas	GOST 6370
Filtrlanishning chegaraviy harorati, °C, yuqori emas	−5	−25	−15	—	GOST 22254
Faktik smolalarning konsentratsiyasi, $mg\ 100\ sm^3$ yonilg'ida, ko'p emas	40	30	40	—	GOST 22254
Yod soni, mg 100 g yonilg'ida, ko'p emas	6	6	6	6	GOST 2070

Kokslanuvchanlik, 10 % qoldiqda % ko‘p emas	0,2	0,3	0,2	0,3	GOST 19932
Kul miqdori (kullilik), % ko‘p emas	0,01	0,01	0,01	0,01	GOST 1461
Oltingugurtning massali ulushi, % ko‘p emas, yonilg‘ida: I turdagi II turdagi	0,2 0,5	0,2 0,5	0,2 0,5	0,2 0,5	GOST 19121 yoki GOST 1431 yoki GOST 1437
Merkaptanli oltingugurtning massali ulushi, % ko‘p emas	0,01	0,01	0,01	0,01	GOST 17323
Vodorod sulfidi miqdori	Mavjud emas	Mavjud emas	Mavjud emas	Mavjud emas	GOST 17323
Mis plastinkada o‘tkazilgan sinov	Bardoshl i	Bardoshl i	Bardoshl i	Bardoshl i	GOST 6321 yoki GOST 31395
Suvda eruvchi kislota va ishqorlar miqdori	Mavjud emas	Mavjud emas	Mavjud emas	Mavjud emas	GOST 6307
Kinematik qovushqoqlik 20 °C da, mm^2/s , oraliqda	3,0–6,0	1,8–5,0	1,8–6,0	3,0–6,0	GOST 31391
Kislotalilik, mg KOH 100 sm^3 yonilg‘ida, ko‘p emas	5	5	5	5	GOST 5985 yoki GOST 31393
Lov etib yonib o‘qish harorati, yopiq tigelda, °C, past emas: - teplovoz va kema dizellari va gaz turbinalari uchun - umumiy ishlarga mo‘ljallangan dizellar uchun	62 40	40 35	40 35	— 40	GOST 6356 yoki 12.1.044